

Jobcenter-mallin selvitys

Työkykyisempi Stadi -hanke

Krista Karppinen

17.12.2021

Helsinki

 Työkykyohjelma

SISÄLLYSLUETTELO

1 MIKÄ JOBCENTER-MALLI?

2 MALLI OSANA
SUUREMPAA RAKENNETTA

3 ASIAKKAAN
PROSESSI JA TUKE

4 JOBCENTER-MALLI EI
OLE VUOKRATYÖTÄ

5 PALKAN JA HINNAN
MÄÄRITTELY

6 KUMPPANI- JA
SOVELLUSMALLI

7 PILOTOINTI

8 VAIKUTTAVIA
TEKIJÖITÄ MALLIN
PYSYVYYDEN KANNALTA
+ SWOT-ANALYYSI

1. Mikä Jobcenter-malli?

Työkykyohjelmassa puhutaan alihankintamallista, mutta Helsingissä käytämme pääosin termiä Jobcenter-malli, ettei hankkeessa kehitettävä malli sekoitu jo työtoiminnassa tehtäviin palkattomiin alihankintatöihin.

Käytän selvityksessä seuraavia lyhenteitä:
Vammaisten työ- ja päivätoiminta = VATTI
Aikuissosiaalityön kuntouttava työtoiminta = Kutu

JOBCENTER-MALLI

Jobcenter-mallissa
tarkoituksena on, että
vammat ja osatyökykyiset
pääsevät kokeilemaan
matalalla kynnyksellä
palkkatyötä osa-aikaisesti
työtoiminnan rinnalla.

Jobcenter-mallin työn tilaajat ja työntekijäasiakkaat

- Jobcenter-mallissa sopimus voidaan solmia useiden eri tahojen kanssa, esim. kunnan, kuntayhtymän tai yhteistyökumppanin kanssa.
- Työtehtävät voivat olla kaupungin eri toimialojen, virastojen ja liikelaitosten sisällä tai tilaajana voi toimia yritys, yhdistys, järjestö tai yksityishenkilö.
- Jobcenter-mallissa pilotoidaan erilaisia työskentelymuotoja sekä työsopimusvaihtoehtoja.

Jobcenter-malliin ohjautuminen

- Helsingissä Jobcenter-mallin palkkatöiden työntekijäksi voi ohjata yksiköiden työntekijät kuten esimerkiksi johtaja, työnjohtaja, ohjaaja tai työvalmentaja. Lisäksi myös tuetun työllistymisen palvelusta voidaan ohjata Jobcenter-mallin piiriin. Mahdollisesti tulevaisuudessa myös Sosiaalisen kuntoutuksen ja Kuntouttavan työtoiminnan tiimeistä voisi ohjautua malliin.
- Henkilön täytyy haluta itse Jobcenter-malliin mukaan. Lisäksi elämäntilanteen sekä taitojen täytyy olla riittävällä tasolla. Palkkatyön kokeilemisen täytyy olla oikea-aikaista asiakkaan tilanteeseen nähden. Työn tulisi antaa asiakkaalle enemmän kuin ottaa.
- Henkilön tulon Jobcenter-mallin palkkatöiden työntekijäksi voi hyväksyä/hylätä yksikön johtaja, työnjohtaja tai työvalmentaja. Yksiköissä on tärkeää käydä keskinäistä keskustelua aiheesta. Pilotoinnin aikana myös projektikoordinaattori voi tehdä päätöksen.

KUKA VOI TILATA TYÖTÄ?

- **Helsingin kaupungin toimialat**
- **Yritykset**
- **Yhdistykset, järjestöt yms.**
- **Yksityishenkilöt**

MISTÄ TYÖNTEKIJÄASIAKKAAT TULEVAT?

- **Vammaisten työ- ja päivätoiminnasta**
- **Aikuissosiaalityön kuntouttavasta työtoiminnasta**
- **Shl 27e§ -työtoiminnasta**

Palkkatyötehtävien ja työtoiminnan tehtävien erottaminen toisistaan

- Jobcenter-mallissa työtoimintaa ja palkkatyötä tehdään limittäin eli asiakas käy normaalisti sopimuksen mukaan työtoiminnassa ja lisäksi palkkatöissä.
- VATTI:ssa työtoiminta on koko ajan rinnalla ja palkkatyötä voidaan tehdä työtoiminnan ajalla. Kuntouttavassa työtoiminnassa palkkatyötä tehdään ensisijaisesti aina kuntouttavan työtoiminnan ulkopuolisella ajalla. Kuntouttavan työtoiminnan päivää voi tarvittaessa vaihtaa, jotta esimerkiksi ryhmänä tehtävä palkkatyö onnistuu.
- Lähtökohtaisesti palkkatyö ja työtoiminta pyritään pitämään selkeästi erillisinä toimintoina. Tärkeää on kuitenkin, että työtoiminnassa voidaan harjoitella tarvittaessa taitoja, jotta palkkatyöhön voidaan lähteä.
- Keinoja, joilla palkkatyö ja sosiaalipalvelu eriytetään:
 - Palkkatyö tehdään ensisijaisesti yksikön ulkopuolella.
 - Työtaitojen tasoa arvioidaan työtoiminnan puolelta.
 - Tarvittaessa pyritään mahdollistamaan erillinen tila yksiköstä palkkatyötä varten.
 - Kutyn yksiköissä asiakkaalla täytyy olla osaamisen tunnistaminen tehtynä ennen palkkatöihin lähtöä
- Yksiköissä kehitetään edelleen keinoja palkkatyön ja työtoiminnan erillään pitämiseen.
- VATTI:n puolella on tällä hetkellä käynnissä palkkatyöpilotteja siivous- ja ompelutöissä puolella. Siivoustyöt tapahtuvat yksikön ulkopuolella ja ompelutyön työtehtävät ovat erillisiä suhteessa muihin työtoiminnan tehtäviin.
- Käynnissä/käynnistymässä olevat pilotit:
 - VATTI:n puolella pakkaus- ja pussitustyöt joille on varattu yksiköstä oma tila, johon eri yksiköiden asiakkaat voivat tulla palkkatyötehtäviä tekemään. Ulko- ja siivoustyöt tapahtuvat yksikön ulkopuolella.
 - Kutyn puolella ompelutyössä asiakkaalla täytyy olla osaamisen tunnistaminen tehtynä ja lisäksi yksikössä on oma tila palkkatyötehtävälle. Kalustepesu- ja siivoustyöt tapahtuvat yksikön ulkopuolella.

Osatyökykyiset haluaisivat ja pystyisivät töihin, mutta...

TYÖTOIMINNASTA IRTAUTUMINEN PELOTTAA

Työtoiminta voi olla tuttu ja turvallinen ympäristö, jossa on oltu vuosia. Sosiaaliset kontaktit voivat olla työtoiminnan varassa.

OMALLE TYÖKYVYLLE EI LÖYTY SOPIVAA TYÖTÄ JA TYÖELÄMÄ ITSESSÄÄN PELOTTAA

Haasteeksi nousee usein se, että monissa työpaikoissa on edellytyksenä jaksaa tehdä koko päivä tai koko viikko töitä. Osa asiakkaista on voinut olla vuosia työttömänä. Nykyinen työkuulttuuri pelottaa ja omiin taitoihin ei enää luoteta.

ETUUKSIEN MENETTÄMINEN JA ULOSOTTO PELOTTAVAT

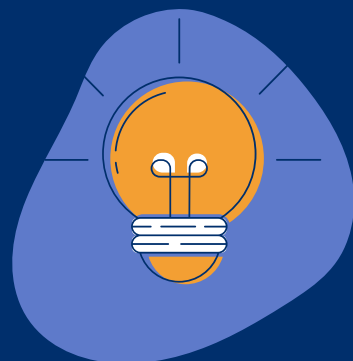
Monella etuudet ovat ainut tulolähde ja tulot ovat itsessään pienet. Palkkatöiden pelätään vievät etuudet ja hankaloittavan asioita.

Mutta Jobcenter-mallissa...

ASIAKAS EI JÄÄ YKSIN

Työn ohessa on aina työvalmennusta. Aluksi työkeikalle lähtee mukaan tueksi henkilö työtoiminnasta tai projektikoordinaattori. Palkkatyötä pilotoidaan ensisijaisesti muutaman hengen ryhmänä.

ETSITÄÄN TYÖKYVYN MUKAISTA TYÖTÄ

Mallissa pilotoidaan erilaisia työskentelymalleja eri työtehtävissä. Työ voi olla keikkaluonteista tai säännöllistä, mutta aluksi viikkotuntimäärältään vähäistä. Palkalla on tarkoitus saada hieman lisätuloja.

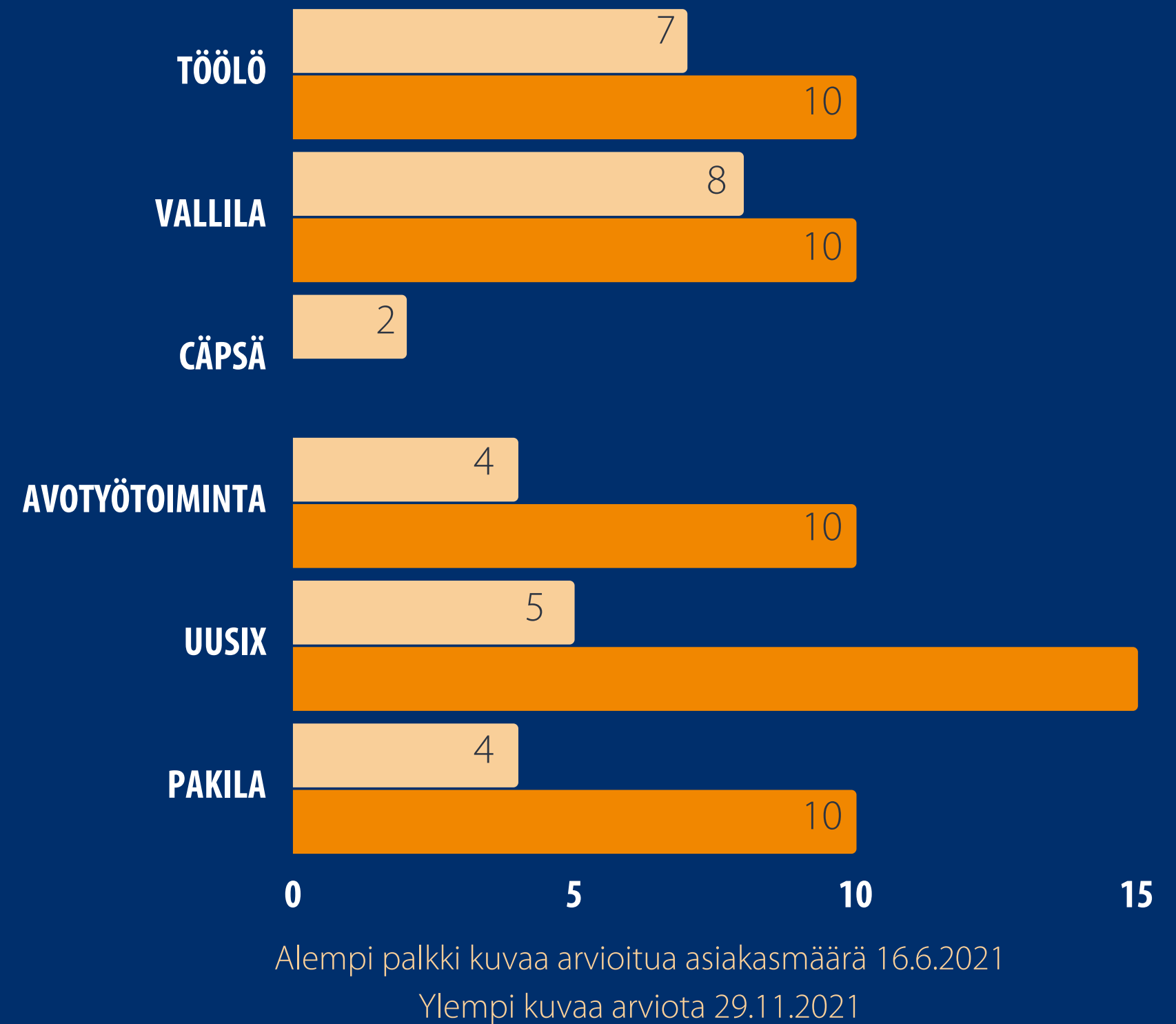

TEHDÄÄN TULOSELVITYSTÄ

Asiakkaan kanssa tehdään yhdessä tuloselvitys sekä tarvittaessa velkaselvitystä. Tuloselvityksessä on yhteistyökumppaneina nimetyt henkilöt Kelasta, Helsingin työllisyyspalveluista sekä Talous- ja velkaneuvonnasta.

Työntekijämäärän arvio pilotoinnin aikana

- Alihankintamallin esiselvityksessä arvioitiin, että hankekauden aikana alihankintamallin pilotointiin osallistuu yhteensä vähintään 50 asiakasta.
- Tällä hetkellä tilanne näyttää siltä, että pilotoinnin aikana realistinen tavoite on yhteensä noin 30 asiakasta. Arvioituun määrään on laskettu vain tällä hetkellä työstössä olevat pilotit. Mikäli pilotit onnistuvat hyvin ja saamme laajennettua pilotteja, nousee määrä helposti.
- Ryhmämuotoisessa työssä työntekijöiden määrä vaihtelee työtilauksen mukaan. Jos työtehtävä on toistuva, voi työtehtävää käydä suorittamassa useampi eri henkilö eri yksiköistä.
- Työtoiminnan ohella tehtävän palkkatyön osalta on otettava huomioon tulorajat suhteessa etuuksiin.

2. Malli osana suurempaa rakennetta

Jobcenter-malli osana Helsingin kaupungin organisaatiota ja sosiaalihuollon työllistymistä tukevaa palvelupolkua

Kaksi pilotointimallia

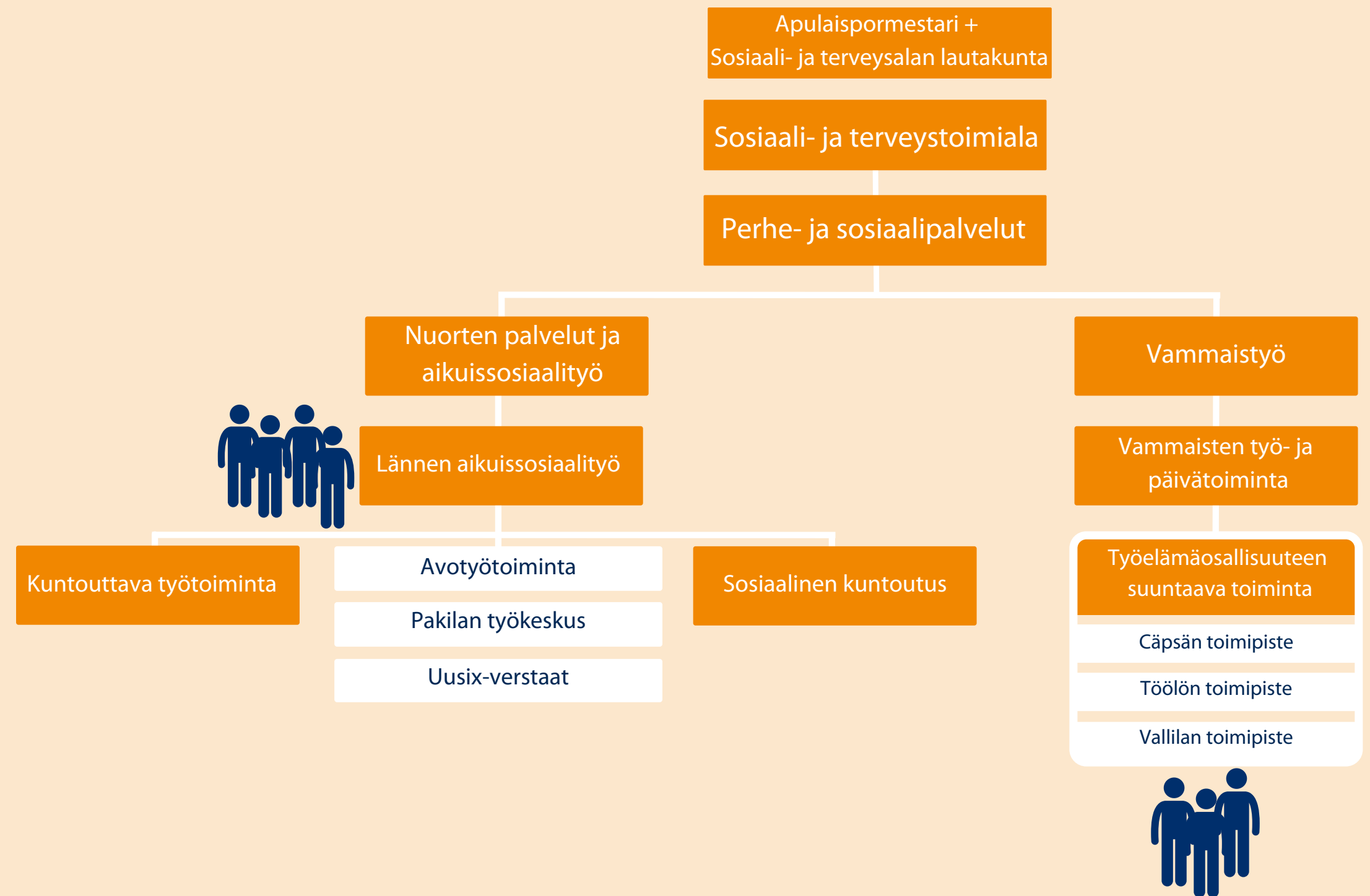
Jobcenter-mallin kehittämisen edetessä on selkeytynyt, että kehityskohteena on kaksi hyvin erilaista organisaatiota, joiden rakenteet ovat myös hyvin erilaisia.

Toinen pilotointimalli sijoittuu osaksi Vammaisten työ- ja päivätoimintayksiköiden työtoimintaa.

Toinen malli sijoittuu osaksi Lännen aikuissosiaalityön kuntouttavaa työtoimintaa.

Ainakin tässä vaiheessa hanketta Vammaistyön organisaatio vaikuttaa huomattavasti valmiimmalta Jobcenter-mallin kaltaiselle työlle. Tästä lisää SWOT-analyysissa.

Pilotointimallien sijoittuminen Helsingin organisaatioon

Jobcenter-mallin sijoittuminen sosiaalihuollon työllistymistä tukevaan palvelupolkuun

Kolme esimerkkiä palvelupolusta:

Palvelupolku ja palveluun ohjautuminen voi olla yksilötasolla hyvin erilainen.
Pysyvinä elementteinä palvelupolussa on kuntouttava työtoiminta tai työtoiminta sekä työvalmennus.
Asiakkuus on joko Helsingin työllisyyspalveluissa tai sosiaalitoimessa.

3. Asiakkaan prosessi ja tuki

Asiakkaan prosessi Jobcenter-mallin palkkatyössä

VATTI:n asiakas työtoiminnassa

Asiakas kiinnostuu
Jobcenter-mallin
töistä

Työvalmentajan
kanssa arvioidaan työn
oikea-aikaisuus sekä
työtaitojen taso

Työtaidot ohjaajan/
työvalmentajan
kanssa kuntoon

Työvalmentajan kanssa
täytetään Y 100-
suostumuslomake ->
tuloseselvitys, verokortti
jne.

Palkkatyö:
Mukana
työtoiminnan
nimetty henkilö

JATKOPOLKU:
- Työvalmennus
- Helsingin
työllisyyspalvelut
- Tuetun työllistymisen
työhönvalmennus

Asiakas on normaalisti työtoiminnassa ja tekee ohessa Jobcenter-työtä

Kuntouttavan työtoiminnan asiakas

Asiakas kiinnostuu
Jobcenter-mallin
töistä

Työvalmentajan kanssa
arvioidaan työn oikea-
aikaisuus sekä työtaitojen
taso -> Osaamisen
tunnistaminen tehtynä

Jobcenter-mallia
kehittävä
projektikoordinaattori
täyttää asiakkaan
kanssa Y 100-
suostumuslomakkeen

Tuloseselvitys
yhteistyössä:
Kela
Työllisyyspalvelut
Velka- ja talousneuvonta

Palkkatyö:
Mukana joko
työtoiminnan henkilö
tai
projektikoordinaattori

JATKOPOLKU:
- Työvalmennus
- Helsingin
työllisyyspalvelut
- Hankkeen
työhönvalmennus

Asiakas on normaalisti työtoiminnassa ja tekee työtoiminnan ulkopuolisella ajalla Jobcenter-työtä

Työvalmennus Jobcenter-mallissa

- Helsingissä työtoimintaan sisältyy työvalmennusta. Jobcenter-mallissa ensisijaisesti yksikön työvalmentaja tarjoaa asiakkaalle työvalmennusta. Valmennusmalli yhdistää tällä hetkellä työvalmennuksen sekä työhönvalmennuksen piirteitä.
- Tarvittaessa myös hankkeen työhönvalmentajat ovat käytettävissä.
- "Työhönvalmentaja voi tukea esimerkiksi nuoria, vammaisia henkilöitä, osatyökykyisiä tai pitkäaikaistyöttömiä työllistymisessä, työhön perehtymisessä, työn suorittamisessa ja työyhteisöön sopeutumisessa. Työvalmentaja viittaa eri käsitteeseen kuin työhönvalmentaja. Työvalmentaja opastaa erilaisissa työtehtävissä ja valmentaa työssä tarvittavissa käytännön taidoissa ja työtavoissa, esimerkiksi työpajalla." (Työ- ja elinkeinoministeriö & Sanastokeskus 2020.)
- Asiakkaalla voi olla työvalmennusta jo ennen Jobcenter-mallia, mutta se aloitetaan viimeistään asiakkaan tullessa Jobcenter-malliin mukaan. Työvalmennuksen avulla pyritään tekemään mallin palkkatöihin osallistumisesta mahdollisimman matalan kynnyksen palvelua.
- Jobcenter-mallissa työvalmentaja toimii työhön liittyvissä asioissa asiakkaan tukihenkilönä ja tarjoaa asiakkaalle yksilöllisten tarpeiden mukaista tukea. Tuki voi olla esimerkiksi työtaitojen kehittämistä, verkostoyhteistyötä asiakkaan asioissa sekä tukemista palkkatyön aikana. Jo ennen palkkatyötä työvalmentaja auttaa asiakasta valmistautumaan työtehtävään, työvalmentaja voi olla mukana työpaikalla tukemassa palkkatyön aikana ja sen jälkeen reflektoida asiakkaan kanssa työtehtävän herättämiä ajatuksia. VATTI:ssa työvalmentaja auttaa lisäksi asiakasta tuloksettyksessä.
- Työvalmentajan päätavoitteena on huolehtia asiakkaan jatkopolutuksen toteutumisesta Jobcenter-mallin palkkatöiden jälkeen.

Muut asiakasta tukevat tahot Jobcenter-mallissa

Työtoiminnan työvalmennuksen lisäksi asiakkaan tukena voi useita eri tahoja. Tahot riippuvat asiakkaan henkilökohtaisesta tilanteesta ja siitä mitä palveluja asiakkaalla on.

Esimerkkejä asiakkaan eri tukitahoista:

Työtoimintayksiköiden henkilökunta
Helsingin työllisyyspalvelut (kuntakokeilu)
Aikuissosiaalityö
Vammaisten sosiaalityö
Kuntouttavan työtoiminnan tiimi
Sosiaalisen kuntoutuksen tiimi
Tuetun työllistymisen palvelu
Mielenterveys- ja päihdepalvelut
Hankkeen muut työntekijät esim. työkykykoordinaattorit

4. Jobcenter-malli ei ole vuokratyötä

Jobcenter-mallin ja vuokratyön erot

- Vuokratyö ja työnvälitys on rajattu pois alihankintamallin kehittämisestä, vaikka paikoin raja on häilyvä. Näkyvimpänä erona vuokratyön ja kehitettävän mallin välillä on, että vuokratyössä vuokrataan työntekijää. Hankkeessa kehitettävässä Jobcenter-mallissa tilaaja taas ostaa Jobcenteristä työn lopputuloksen.
- Jobcenter välittää malliin osallistuvien työntekijöiden panoksen avointen työmarkkinoiden työn tilaajalle.
- Jobcenter-mallin palkkatyö on kohdennettu työtoiminnan asiakkaille.
- Jobcenter-mallin myötä luodaan väliporras työtoiminnan ja avointen työmarkkinoiden työpaikkojen välille. Malli on yksi työtoiminnassa käytettävistä sosiaalihuollon työmenetelmistä.

Jobcenter-mallin ja Työkanava Oy:n yhteneväisyyksiä ja eroja

- Huomattavin ero on, että Jobcenter-malli on yksi työtoiminnassa käytettävistä sosiaalihuollon työmenetelmistä. Työkanava taas on erityistehtäväyhtiö, joka toimii työpaikkana eikä palveluna.
- Kohderyhmässä on yhteneväisyyksiä: osatyökykyiset, joilla sairaus, vika tai vamma tekee työllistymisestä haastavan. Jobcenter-malli sijoittuu sote-palveluihin ja siinä korostuu vahvemmin työkyvyn ja sen edistämisen näkökulma.
- Työkanava Oy:n omistaja on valtio ja työllistettävä kohderyhmä haarukoituu TE-palvelujen kautta. Jobcenter-mallissa taas asiakkaat ovat Helsingin soten asiakkaita ja ohjautuvat Jobcenter-mallin palkkatyöhön työtoiminnan rinnalla.
- Yhteneväisyytenä molemmat ovat osa Työkykyohjelmaa. Eroavaisuutena on se, että Työkanava on osa Työkyvyn toimenpiteiden kokonaisuutta ja Jobcenter on osa Tuetun työllistymisen toimenpidekokonaisuutta.
- Työkanava tuottaa henkilöstövuokrausta, mitä Jobcenter-mallissa ei tehdä.
- Jobcenter-mallin työtehtävät ovat vielä matalamman kynnyksen tuntityötä kuin Työkanavan mallissa.
- Jobcenter-mallin työt lähtevät pilotoinnilla käyntiin, kun Työkanavassa taas perustetaan suoraan yhtiö ja sitä varten lainsäädäntö.
- Jobcenter ja Työkanava täydentävät osatyökykyisten palveluja, mutta eivät tee päällekkäistä työtä.

5. Palkan ja hinnan määrittely

Palkan ja tilaajahintojen määrittäminen

Työtehtävien moninaisuus

Miksi palkka on 10€/h eikä 12€/h?

Työn hinnoittelun perusteet

- Helsingin Jobcenter-mallin palkkatöitä voidaan tehdä monilla eri toimialoilla. Näin olleen myös mahdollisia käytettäviä työehtosopimuksia on useita. Työtehtävät vaihtelevat esimerkiksi haravoinnista logististen työtehtävien kautta ompelu- ja keittiötehtäviin. Aluksi ajatuksena oli työehtosopimuksien mukainen tuntipalkka, mutta päädyimme lopulta kiinteään tuntipalkkaan työtehtävästä riippumatta.
- Ensisijaisena vaihtoehtona oli selkeästi yli työehtosopimusten oleva kiinteä tuntipalkka työtehtävästä riippumatta, koska kyseessä on pääosin pienen tuntimäärän työtehtäviä, jotka ovat usein kertaluontoisia. Kaupungin työnantajapolitiikan asiantuntijoiden kanssa tulimme tulokseen, että aloitamme palkalla 10€/h. Asiakkaan voi olla vaikea saada 12€/h avoimilla työmarkkinoilla. Jos aloituspalkka olisi 12€/h, asiakas voisi jäädä palkan vuoksi Jobcenter-mallin palkkatöihin. Tällä palkkaratkaisulla avoimet työmarkkinat ja palkannousu voivat toimia asiakkaalle motivaattorina. Mikäli Jobcenter-malli jää pysyväksi, on tarkoituksena tehdä malliin oma nouseva palkkataulukko.
- Sovellusmallin hinnoittelussa muotoilimme palvelun toimittajan kanssa tilaajahinnat, joilla aloitamme pilotoinnin. Hinnoitteluissa teimme vertailua eri toimijoiden välillä, huomioimme palvelun tarjoaman erityismahdollisuuden yksittäisten tuntien tarjoamiseen sekä mahdollisuuden isomman tilauksen tullessa sovitella hintaa alemmas. Palvelussa tilaajalle ei myöskään tule sanktioita mikäli hän haluaa ottaa työntekijän töihin omille palkkalistoilleen.

Verrattaispalkkoja

Alkuperäistä palkkamäärittelyä kehittäessä käytettiin referenssinä pilotoitavia työtehtäviä sisältäviä työehtosopimuksia.

Esimerkkejä ajantasaisista palkoista (työehtosopimusten ajantasaisuus tarkistettu 7.12.2021):

Kiinteistöpalvelualan työehtosopimus

Harjoittelija 9,92€/h, perustehtävässä alimmalla vaativuustasolla 11,02€/h

Tekstiili- ja muotialan työehtosopimus

Ompelimo, koneompelun helppo vaihetyöompelu palkkaryhmä 2-3.

Siivooja palkkaryhmä 2.

Palkkaryhmien mukaiset tuntipalkat: 1: 10,04€ 2: 10,51€, 3: 11,59€.

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus

Ruokapalvelun peruspalvelutehtävä (esim. ateriatuotantoon osallistuminen ja astiahuolto) 1801,79€/kk = 11,12€/h

Erilaiset siivous- ja laitoshuollontehtävät 1854,28€/kk = 11,45€/h

Muut peruspalvelutehtävät, kuten konepesijä, myyjä, huoltomies, talonmies, varastotyöntekijä, logistiikkatyöntekijä, lipunmyyjä, kassanhoitaja ja tekstiilihuoltaja 1782,87€/kk = 11,01€/h

Tuntipalkan jakajana käytetty 162, sillä näissä työtehtävissä viikkotyöaika 38h 15min.

6. Kumppani- ja sovellusmalli

Kumppanimalli

- VATTI:n puolella olemme toistaiseksi käyttäneet kumppanimalliapalkkatöiden mahdollistamiseen. Kumppanina mallissa toimii rekisteröity yhdistys Väylä Ry.
- Väylä Ry on yhtiömuodoltaan aatteellinen yhdistys, jonka on käynnistynyt vuonna 2016. Yhtiön toimiala on Muualla luokittelemattomat muut järjestöt. (Asiakastieto n.d.).
- Väylän ja hankkeen välisessä kumppanimallissa palkka määräytyy alakohtaisten työehtosopimusten mukaisesti.
- Tilaajan hinta määräytyy tuntipalkan ja sekä muut kulut huomioon ottavan kertoimen mukaan. Tuntipalkan kerroin määräytyy sen mukaan onko kyseessä toimeksianto- vai työsopimus.
- Muita kuluja ovat esimerkiksi työnantajavelvollisuudet, kirjanpito, palkanlaskenta, vakuutukset, työvälineet, markkinointi, työnsuunnitteluun sekä hankkeen kumppanuusyhteistyöhön kuluva aika.
- Toimeksiantosopimusta käytetään mikäli maksetaan aiemmin tehdystä teoksesta käyttö- tai ostokorvaus.

VÄYLÄ RY

Väylä Ry on voittoa tavoittelematon järjestö, jonka tavoitteena on, että tulevaisuudessa jokainen kehitysvammainen saa tekemästään työstä asiallisen palkan.

Väylä Ry tekee vaikuttamistyötä kehitysvammaisten työtilanteen parantamiseksi, sekä toimii myös itse kehitysvammaisten työnantajana.

Väylällä on vakituisia työntekijöitä, jotka työskentelevät Väylällä kokoonpano- ja ompelutöissä. Näillä työntekijöillä on työehtosopimusten mukaiset kuukausipalkat, työterveydenhuolto, palkalliset lomat ja käytössään kunnan vammaispalvelujen työvalmentajien tuki.

Vakituisten työntekijöiden lisäksi Väylä työllistää keikkalaisia siivous- ja ompelutöihin.

Keikkatyötä tekevät henkilöt ovat joko Etevan tai Helsingin kaupungin työtoimintaryhmissä.

Heillä on Väylän kanssa solmittu työsopimus ja he saavat tehdystä työstä työehtosopimuksen mukaista tuntipalkkaa.

Työkeikalla on mukana organisaatiosta tuttu ohjaaja.
(Väylä ry.)

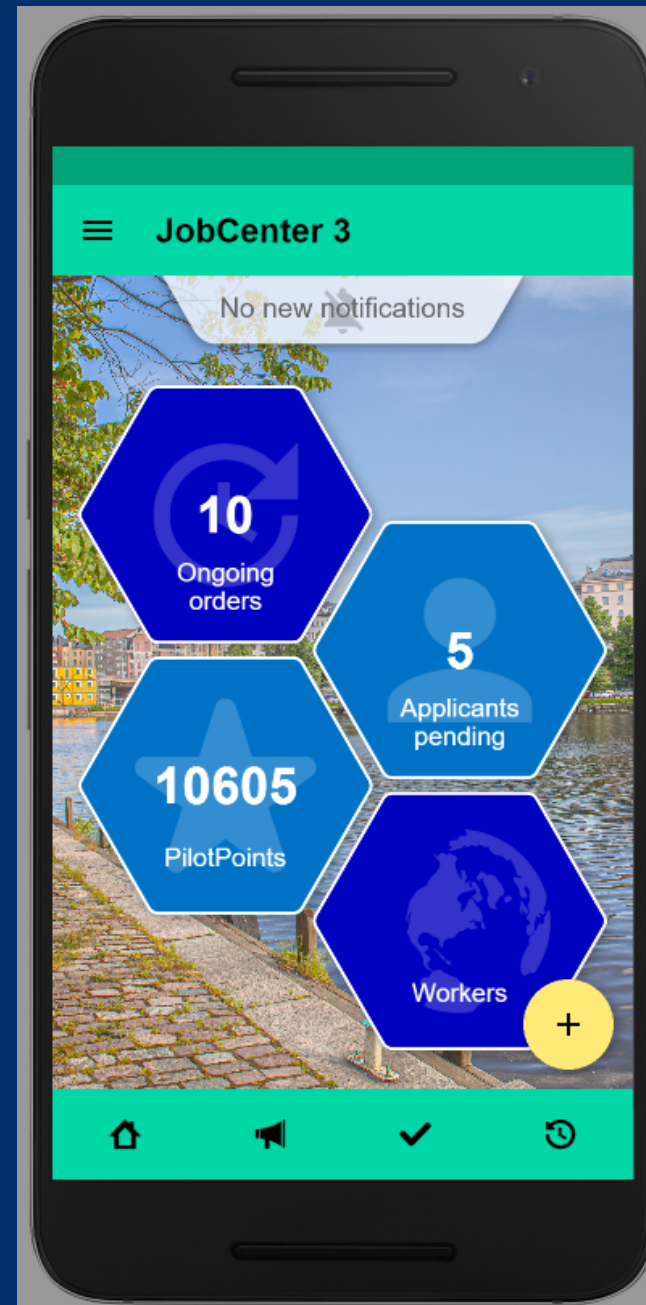
Sovellusmalli

- Kutyn ja myöhemmin myös VATTI:n puolella on tarkoituksena käyttää palkkatöiden mahdollistamiseen sovellusmallia.
- Ostamme Jobcenter-mallin pilotointiin räätälöidyn suljetun sovellusalustan kertaostona osakeyhtiö WorkPilots Oy:ltä.
- WorkPilots Oy:n on yhtiömuodoltaan osakeyhtiö ja sen toiminta on käynnistynyt vuonna 2016. Yhtiön toimiala on Ohjelmiston suunnittelu ja valmistus. (Asiakastieto n.d.).
- WorkPilotsin sovellusmallissa käytämme kiinteää määriteltyä tuntihintaa 10e/h työntekijälle. Tilaajan hinta määräytyy tuntipalkan ja sekä muut kulut huomioon ottavan kertoimen mukaan.
- Tuntipalkan kerroin määräytyy sen mukaan onko kyseessä toimeksianto- vai työsopimus. Kertoimet pilotoinnin aloittamiseen muotoiltiin sovelluspalvelun toimittajan kanssa.
- Tilaaja maksaa ensisijaisesti pankki- tai luottokortilla. Jos tilaaja haluaa hoitaa maksun laskutuksen kautta, laskuttaa WorkPilots arvioidun määrän työtä ja antaa sitä vastaan PilotPointseja käyttöön. PilotPointsit toimivat sovelluksessa maksuvälineenä.
- Työn tehnyt henkilö saa tulostettua itselleen todistuksen tehdyistä töistä verkkoselaimella WorkPilotsista

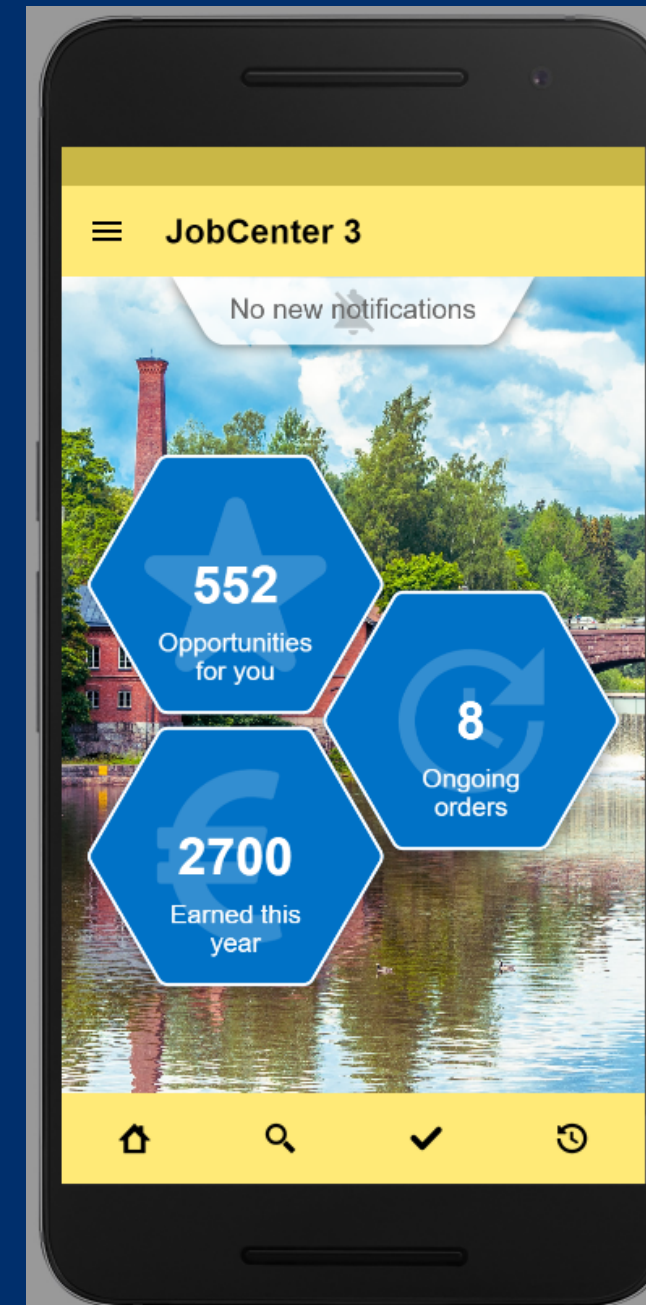
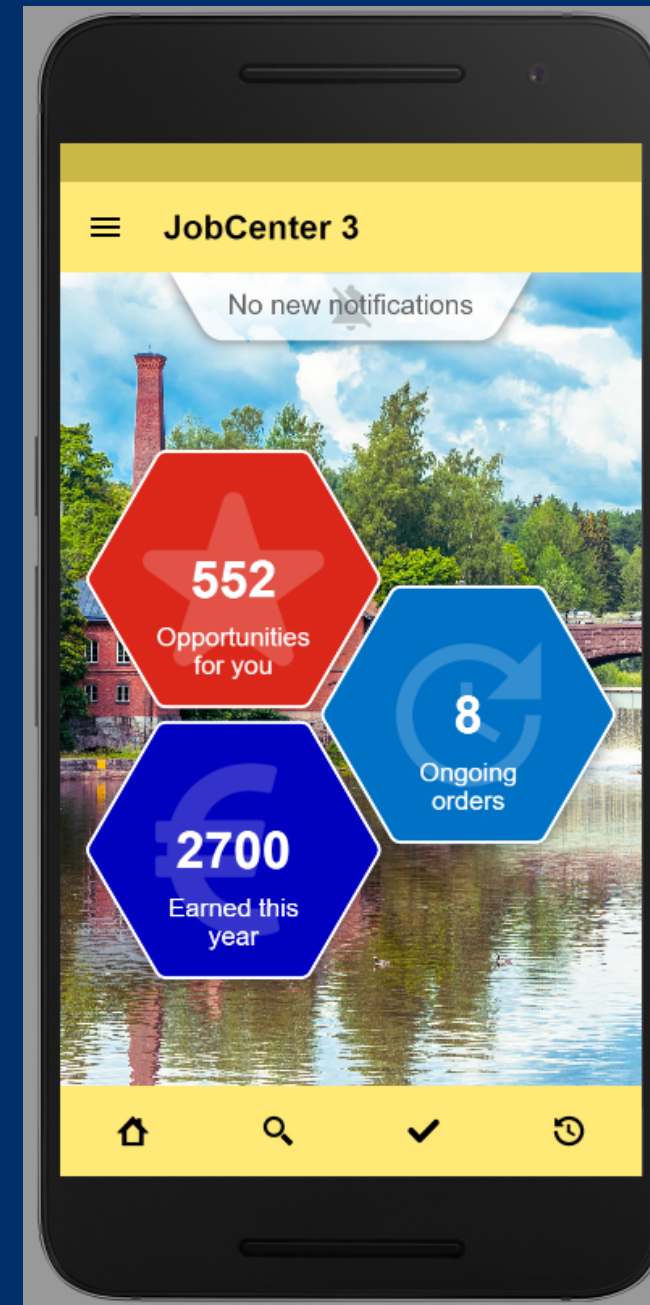

WorkPilots on mobiilisovellus, jota käytetään vastaamaan työntekijän ja työntilaajan tarpeisiin. Sovellus on hyvä väline erityisesti niille, joilla työkokemusta on vielä vähän. Sovelluksen kautta lyhytkestoinenkin keikka on vaivatonta, niin yritysten, yhteisöjen sekä yksityishenkilöiden näkökulmasta. Sovellus toimii Android- sekä iOS-puhelimilla sekä verkkoselaimella. Jokaisella työntekijällä on oma profiili, johon tehdyt työt tallentuvat. Sovellus hoitaa sopimukset ja verot automaattisesti. (WorkPilots Tuki.)

Layout-ehdotuksia hankkeelle spesifioidusta suljetusta sovellusalustasta

Tilaajan näkymä

Työntekijän näkymä

Sovellusmallin sopimusvaihtoehdot ja niiden sisällöt

- Työt tehdään yleensä toimeksiantosopimuksella työn keston ja luonteen huomioiden. Työtilaukset ovat pääosin kestoaltaan lyhyitä ja keikkaluonteisia.
- Toimeksiantosopimus on työntilaajalle edullisempi.
- Mikäli työtilauksen on toistuva ja/tai pitkäkestoisempi, käytämme työsopimusta toimeksiantosopimuksen sijaan.
- Aloitamme toimeksiantosopimuksella, jolloin WorkPilots huolehtii korvauksesta ennakonpidätykset verottajalle, mutta muut sivukulut ja työterveyshuolto eivät kuulu sopimukseen.
- Palvelussa on voimassa tapaturmavakuutus (max 50,000€) ja vastuuvakuutus (1M€).
- Terveystenhuolto hoituu julkisessa terveydenhuollossa yksityisenä kansalaisena, ellei kyseessä ole työtehtävää suorittaessa tapahtunut tapaturma.
- Toimeksiantosopimuksen työtehtävissä eläkettä ei kerry. Työntekijän täytyy ottaa itselleen yrittäjän eläkelain (YEL) mukainen vakuutus, mikäli arvioitu työtulo on vähintään 8261,71€ bruttona vuodessa (vuonna 2022) (Ilmarinen 2021). Tätä rajaa ennen tulee muita huomioitavia asioita vastaan kuten tulojen vaikutus eri etuuksiin. Vastaan tulevat esimerkiksi eläkkeen saajan asumistuen tuloraja 924€/vuosi sekä työttömyysetuuden tulorajat 279€/300€/kk (Kela 2021).

	TOIMEKSIANTO-SOPIMUS	TYÖSOPIMUS
Sairausajan palkka	×	✓
Työttömyysvakuutusmaksu	×	✓
YEL-maksu (kun tulot ylittävät 8261,71e v. 2022)	✓	×
TYEL-maksu	×	✓
Tapaturma- ja vastuuvakuutus	✓	✓
Palkkalaskenta ja yleishallinnon kulut	✓	✓
Sopimusten laatiminen	✓	✓
Lakisääteinen työterveyshuolto (ennaltaehkäisevä työterveys)	×	✓

Rahan jakautuminen sovellusmallin sopimusvaihtoehtoissa

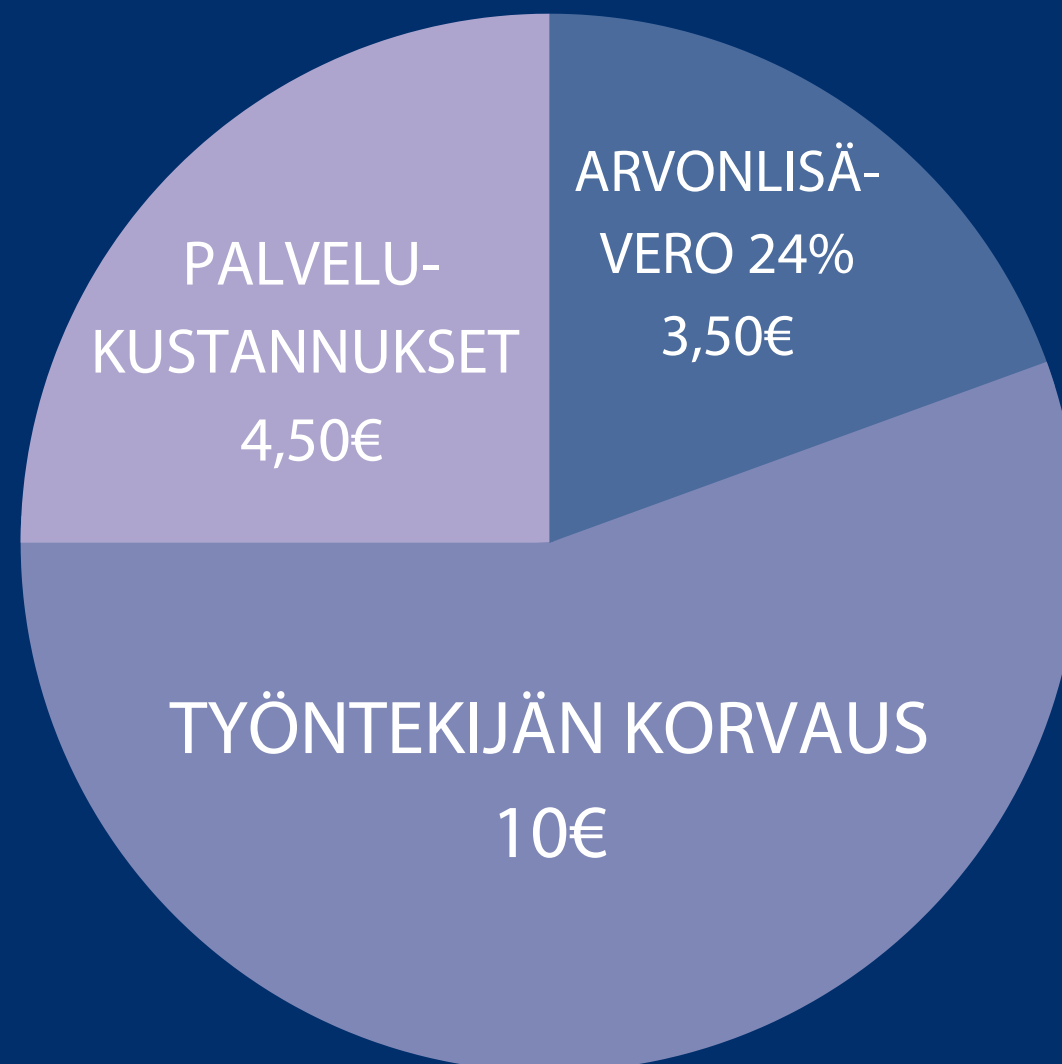
TOIMEKSIANTOSOPIMUS

Tilaajan tuntihinta

18€ (alv. 24%)

14,50€ (alv. 0%)

TYÖSOPIMUS

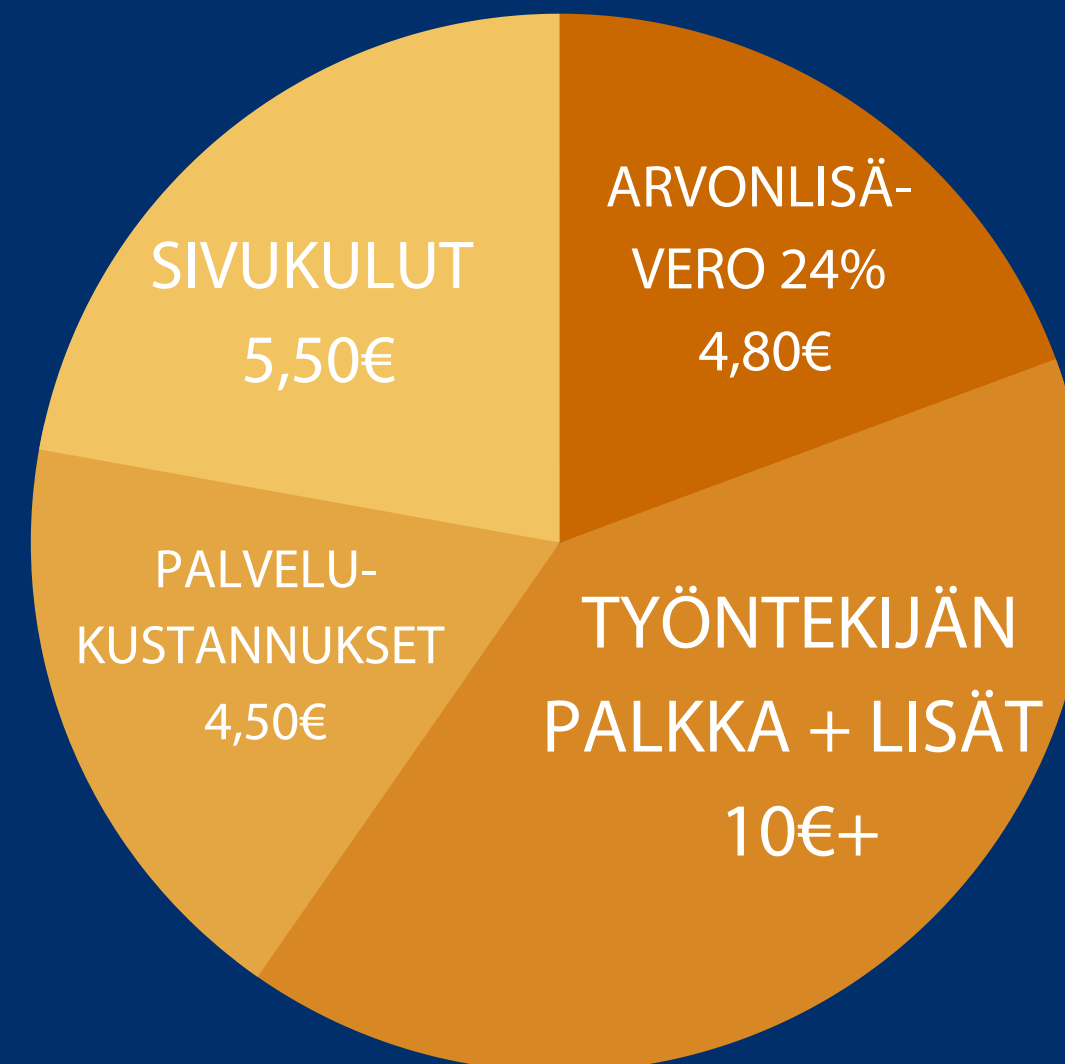

Tilaajan tuntihinta

(ilman lisiä)

24,80€ (alv. 24%)

20€ (alv. 0%)

Palvelukustannukset ja sivukulut sovellusmallissa

Palvelukustannukset sisältävät:

- yleishallinnon kulut
- palkanmaksun kustannukset (esim. kirjanpito, veroilmoitukset, pankin kulut)
- tapaturma- ja vastuuvakuutukset
- vahinkojen omavastuuosuudet
- rahoitukseen liittyvät kulut, kuten korttimaksut

Sivukulut sisältävät:

- lomapalkat
- sairausajan palkat
- työterveyshuollon
- vuoro- ja sunnuntailisät

Työntekijäasiakkaan esihenkilö, työnjohto ja työterveyshuolto eri malleissa

VÄYLÄ RY

Kuka toimii toimeksianto- ja työsopimuksissa työntekijän esihenkilönä?

Esihenkilönä toimii Väylä RY:n toiminnanjohtaja Iiris Mikkilä. Työnohjauksesta vastaavat Helsingin kaupungin ohjaajat.

Toimeksiantosopimuksessa ei ole esihenkilöä vaan tekijä suorittaa tehtävän itsenäisesti. Tekijä saa opastuksen tilaajalta ja Jobcenteristä.

Onko sopimuksissa nimettyä esihenkilöä?

Sopimukseen ei ole nimetty esihenkilöä. Nimettyä henkilöä ei ole myöskään vakituisten työntekijöiden sopimuksissa.

Sopimukseen ei ole nimetty esihenkilöä. Käytännössä se on WorkPilotsin toimitusjohtaja Eija Kivirinta.

Entä työnjohto?

Työnjohdosta vastaa Väylä RY:n toiminnanjohtaja Iiris Mikkilä.

WorkPilots ei vastaa työnjohdosta.

Miten työterveyshuolto näkyy työntekijäasiakkailla?

Väylä RY:n vakituisilla työntekijöillä on työterveyshuollon palvelut käytössään. Jobcenter-mallin epäsäännöllisessä keikkatyössä olevilla työntekijöillä ei ole työterveyshuoltoa käytettävissä. Keikkatyöntekijät ovat vakuutettuja Väylä RY:n toimesta.

Vantaan kaupungin työterveydessä (Aito työterveys) on lakisääteinen työterveyshuolto, joka koskee työsopimuksen alla olevia keikkatyöntekijöitä. WorkPilotsin vakitukselle henkilöstölle on lisäksi sairaskuluvakuutus.

7. Pilotointi

Jobcenter-mallin mahdollisuudet,
kustannukset sekä esimerkki
mallinnuksia

Työtoimintayksiköissä on monipuolista osaamista

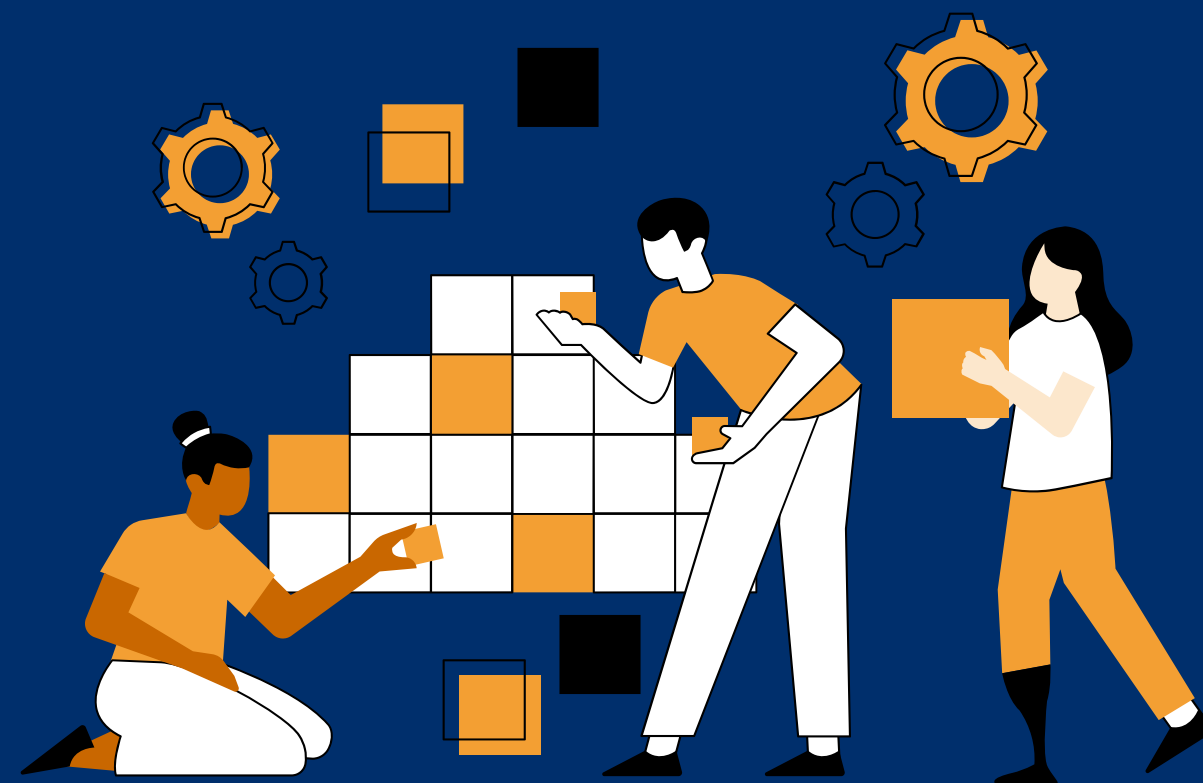
Helsingissä työtoimintayksiköistä löytyy monenlaista osaamista.

Tämä mahdollistaa monipuolisesti myös eri työtehtävien harjoittelemisen työtoiminnassa ja sitä kautta palkkatyötilauksien mahdollisuudet ovat laajemmat.

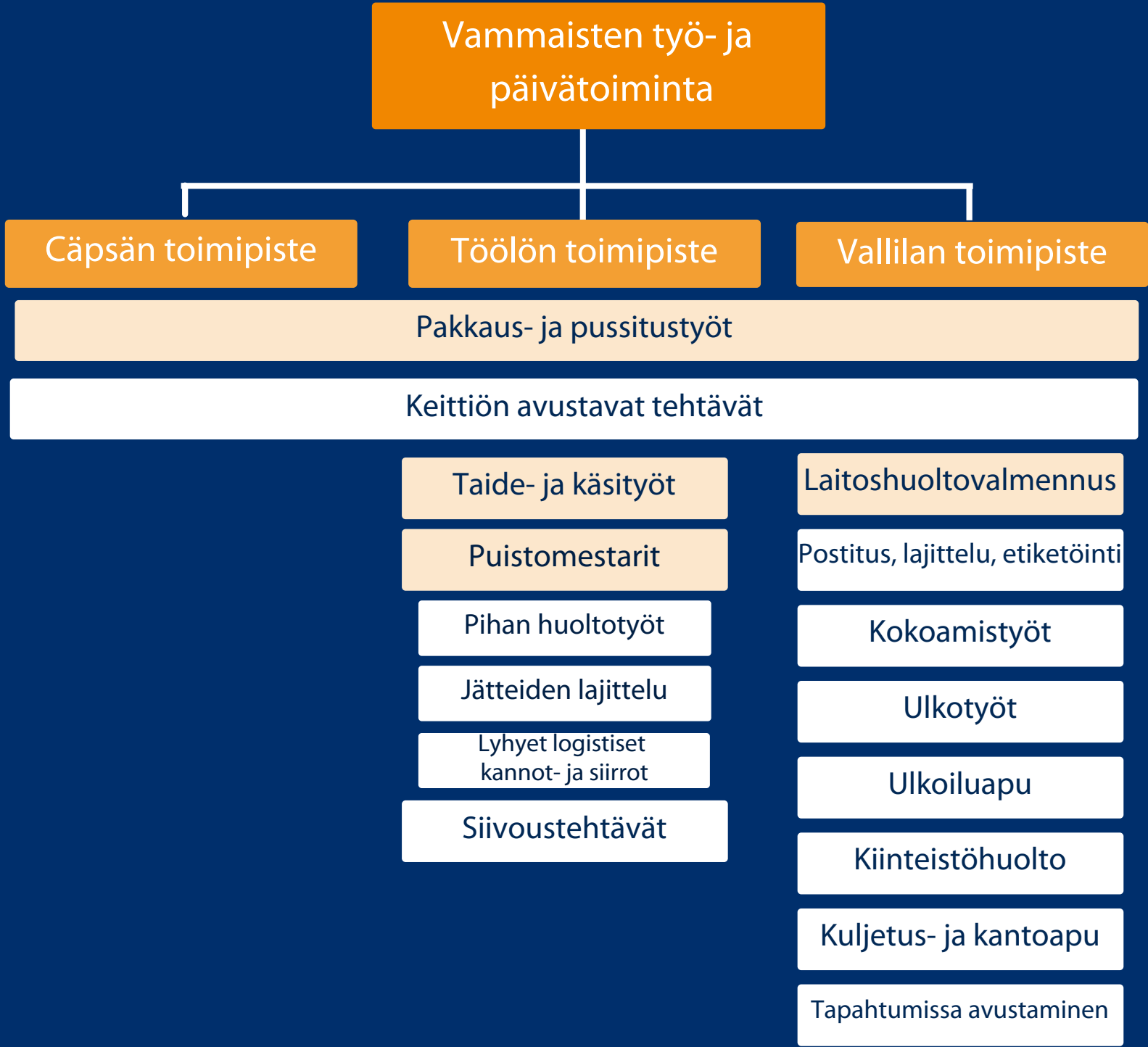
Asiakkaan mielenkiintoihin pystytään myös vastaamaan monipuolisella tarjonnalla.

Työtehtäviä voidaan tehdä myös yhteistyössä yksiköiden kanssa. Esimerkiksi vuoden 2022 alussa VATTI:n yksiköissä tehdään yhteistyössä pakkaus- ja pussitustyötä.

Tällä hetkellä pilotointi kohdentuu tiettyihin osastoihin, mutta pilotoinnin edetessä laajentaminen on mahdollista. Seuraavalla sivulla on kuvattu yksiköiden vahvuuksia ja osastoja.

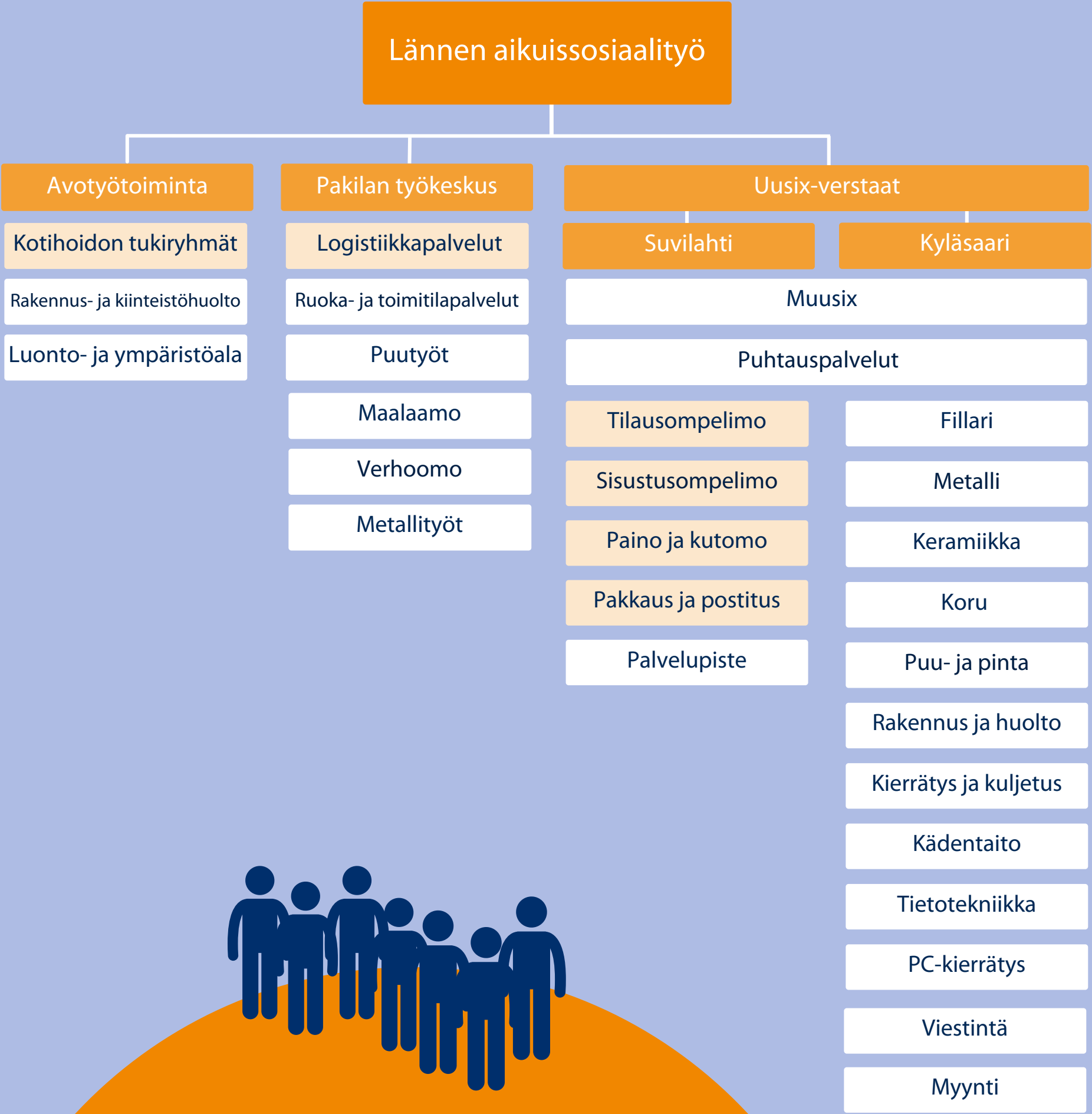

Työelämä osallisuuteen suuntautuvien työtoiminta yksiköiden vahvuudet

Käynnissä/käynnistymässä olevat pilotoinnit ovat tummenettuissa laatikoissa.

Kuntouttavan työtoiminnan yksiköiden osastot

Pilottien ja työn tilaajien tilanne

Käynnissä olevat pilotit:

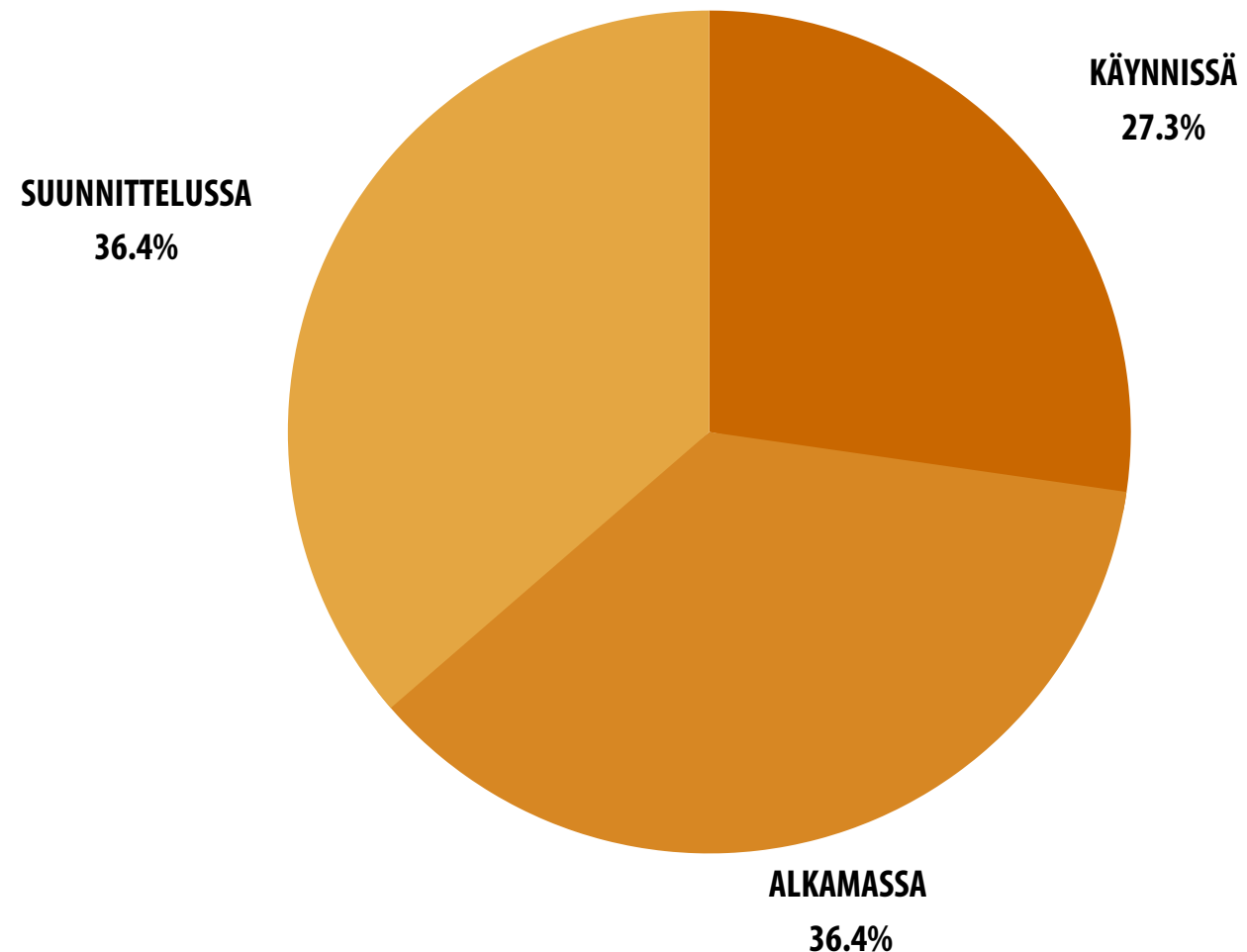
Toimistotilojen siivous, kotisiivous, kädentaidot

Alkamassa olevat pilotit:

Kuivatavaran pakkaustyöt, Töölön puistoryhmän työt,
Auroran sairaalan kalustepesu, Kaskon ompelutyö

Ensisijaisesti edistettävät:

Pesulapalvelut, Muut pakkaus, siivous ja ulkotyöt

Jatkotapaaminen sovittu:

Gerontologinen sosiaalityö,
Kaakkoinen kotihoito, Seurakuntayhtymä

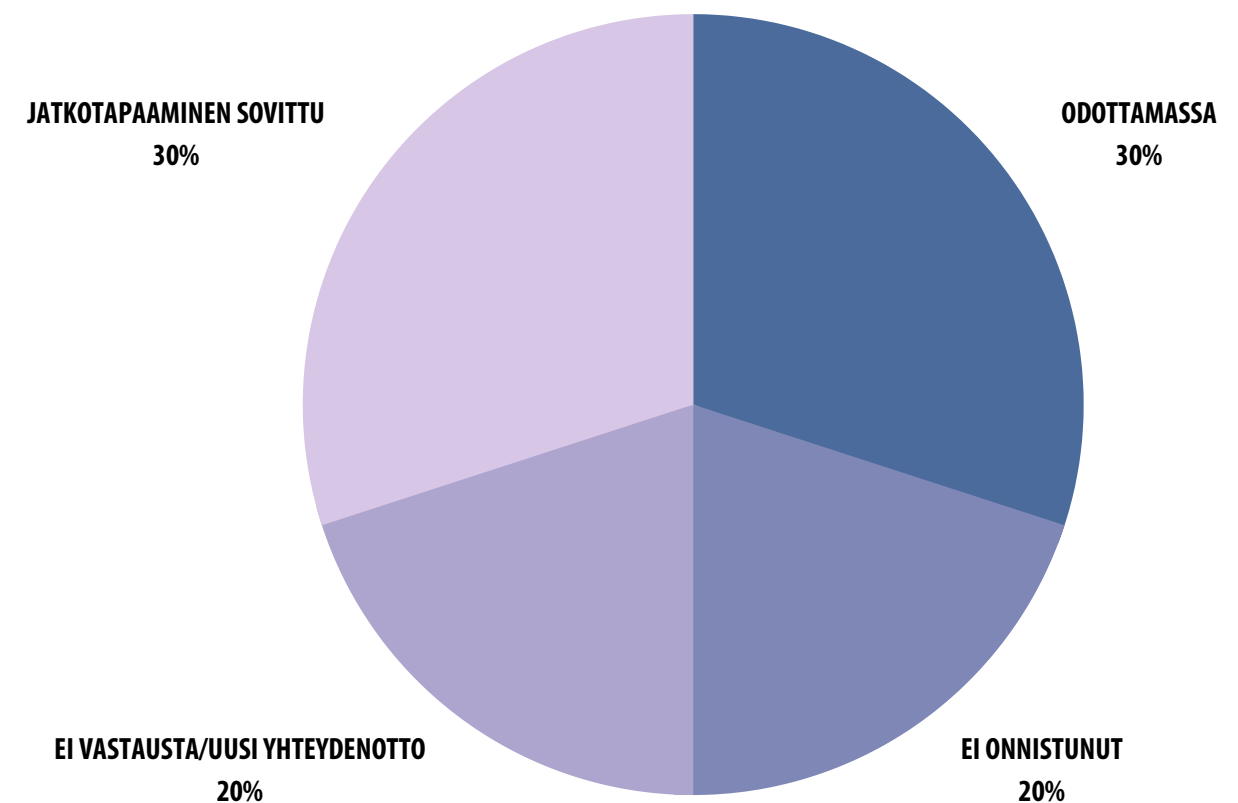
Odottamassa:

Palvelukeskus, Saintex, Sartorius

Ei onnistunut:

Maunulan Helander-koti, Stara

Ei vastausta, otettu uudestaan yhteyttä:
Stella, Brando

Jobcenter-mallin kustannukset

Kustannukset ja niiden jakautuminen Jobcenter-mallin mukaisen palkkatyön mahdollistamisessa.

Pysyvät kustannukset

Työtoimintayksikkö (Helsingin kaupunki)

- Yksiköiden henkilöstön palkat
- Työvälineet
- Yksiköissä olevat työtilat/vuokrat
- Autot + ylläpito

Helsingin kaupunki

Sovelluksen kertaosto -> hankkeen jälkeen mikäli malli jää pysyväksi, sovellus menee kilpailutukseen

Työn tilaaja

- Työntekijän palkka
- Sovelluksen palvelu- ja sivukulut

Selvitettäviä

- Mahdolliset ruokailu- ja kulkemiskustannukset

Hankkeen aikaiset kustannukset

Sosiaali- ja terveysministeriö / Helsingin kaupunki

Projektikoordinaattorin
palkkakustannukset (STM 80%, HKI 20%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Asiakas	Asiakas on kuntouttavassa työtoiminnassa Pakilassa	Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä		Työtaidot kuntoon opettelemalla		P.koordinaattorin kanssa tuloksetyö	Tekee sopimuksen mukaisesti työtä		Saa palkan
Ohjaaja		Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat		Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa			Lähtee työtehtävälle tueksi mukaan		
Työnjohtaja	Saatu työtilaus muuttuu asiakkaan kannalta palkkatyöksi	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat	Työtehtävän määrittäminen: ajankohta/tuntimäärä						
Työvalmentaja							Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa		
Jobcenterin projektikoordinaattori	Kertoo työnjohtajalle Jobcenter-mahdollisuudesta		Työtehtävän määrittäminen: ajankohta/tuntimäärä	Hoitaa työtehtävän Workpilotsiin	Täyttää Y 100-lomakkeen asiakkaan kanssa	Asiakkaan kanssa tuloksetyö sekä ilmoitukset TE/KELA		Mallintaa palkkatyötehtävän	
Tuotteen/palvelun tilaaja		Hyväksyy palkkatyön	Työtehtävän määrittäminen: ajankohta/tuntimäärä					Arvioi työtehtävän	Maksaa laskun
Workpilots-palvelu				Auttaa projektikoordinaattoria tarvittaessa	Sopimusten valmistelu	Hoitaa työnantaja-velvollisuudet		Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti

Pilottimallinnus rooleista ja vaiheista Kalustepesu

Pakilan kuntouttava työtoimintayksikkö

Tilaaja haluaa Pakilasta kalustepesua. Kalustepesua on tehty työtoiminnassa. Työ oli suunniteltu ensin kuntouttavana työtoimintana tehtäväksi, mutta vaihtunut mahdollisuuden tultua Jobcenter-mallin palkkatyönä tehtäväksi. Kalustepesu tapahtuisi tilaajan tiloissa, joihin siirrytään yksikön autolla. Tilaajana toimii sairaala, joten korona voi vaikuttaa hidastaen työtehtävän tekemiseen, sillä sairaalan tiloihin ei mielellään oteta ylimääräisiä henkilöitä.

Kohta 1 on kuvattu pilotoinnin etenemisen mukaisesti ja kohtiin 2-9 on kuvattu pilotin oletettu eteneminen.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Asiakas	Asiakas on kuntouttavassa työtoiminnassa					Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä	Työtaidot kuntoon opettelemalla	P.koordinaattorin kanssa tulokset	Tekee sopimuksen mukaisesti työtä	Saa palkan
Ohjaaja			Prototyyppien suunnittelu- ja ompelu sekä testiompelut-taminen	Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän hinnoittelu ja sopimusmuoto	Kartoittaa/ valikoi osallistuvat asiakkaat	Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa		Tukee asiakasta työtehtävässä	
Työnjohtaja	Mahdollisuus palkkatyönä tehtävään tilaukseen	Ajatustasolla työ muuttuu asiakkaan kannalta palkkatyöksi	Prototyyppien suunnittelu- ja ompelu sekä testiompelut-taminen	Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän hinnoittelu ja sopimusmuoto	Kartoittaa/ valikoi osallistuvat asiakkaat			Tukee asiakasta työtehtävässä	
Työvalmentaja							Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa			
Jobcenterin projektikoordinaattori	Saa tiedon palkkatyö-mahdollisuu-desta			Protojen esittely tilaajalle --> tilaus saadaan	Työtehtävän hinnoittelu ja sopimusmuoto	Hoitaa työtehtävän Workpilotsiin	Täyttää Y 100-lomakkeen asiakkaan kanssa	Asiakkaan kanssa tulokset sekä ilmoitukset TE/KELA	Mallintaa palkkatyö-tehtävän	
Tuotteen/palvelun tilaaja	Ilmoittaa ompelutyön mahdollisesta tilaamisesta			Tilauksen määrittely --> esim. laatu ja määrä	Työtehtävän hinnoittelu ja sopimusmuoto				Saa valmiit tuotteet ja arvioi työn	Maksaa laskun
Workpilots-palvelu						Auttaa projekti-koordinaattoria tarvittaessa	Hoitaa työnantaja-velvollisuudet		Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti

Pilottimallinnus rooleista ja vaiheista

Ompelutyö

Uusix-verstaan kuntouttava työtoiminta

Tilaaja haluaa tilata Uusixilta ompelutyötä, jossa valmistetaan varhaiskasvatuksen sekä mahdollisesti koulujen käyttöön rooliasuja. Kehitystyössä rooliasut ovat muotoutuneet päähineiksi sekä tassuiksi. Pähineet ovat tasoltaan mahdollisia toteuttaa palkkatyönä. Ompelutyö tapahtuu Uusixin työtoiminnan omissa tiloissa. Prototyyppien suunnitteluun, valmistamiseen ja testiompeluun on osallistunut osaston henkilökunnan lisäksi myös opiskelija.

Kohdat 1-3 on kuvattu pilotoinnin etenemisen mukaisesti. Kohdissa 4-10 on kuvattu pilotin oletettu eteneminen.

Pilottimallinnus rooleista ja vaiheista

Siivoustyö

Vallilan työtoimintayksikkö

Vallilassa työelämäosallisuuteen suuntautuvaa toimintaa on kehitetty, sillä yksikön työtoiminnassa on tehty erilaisia työtehtäviä on pidempään. Väylä ja tilaaja ovat keskustelleet siivoustyötehtävästä. Väylä varmistaa siivoustyön onnistumisen Vallilan työtoimintayksiköltä. Siivoustyöhön siirtyminen tapahtuu joko kävellen tai julkisen liikenteen avulla. Työtehtäviä on harjoiteltu työtoiminnassa. Yksikön työntekijä on ottanut yhteyttä tarvittaessa myös asiakkaan läheisiin ja keskustellut asiakkaan osallistumisesta palkkatyöhön. Työnantajavelvollisuuksia hoitaa Väylä

Tällä hetkellä Vallilassa käynnissä olevia palkkatöitä:

Toimistosiivous 2krt/kk

Toimistosiivous 1 krt/kk

Kotisiivous 1krt/kk

Mahdollisesti tulossa toinen kotisiivous 1-2krt/kk

1 2 3 4 5 6 7 8

Asiakas	Asiakas on työtoiminnassa Vallilassa	Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä	Työtaidot kuntoon opettelemalla	Työntekijän kanssa tulokset	Kirjoittaa sopimuksen	Tekee sopimuksen mukaisesti työtä sovitun välein		Saa palkan
Ensisijaisesti työvalmentaja, voi olla myös ohjaaja	Ottaa työtilauksen vastaan	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat	Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa	Asiakkaan kanssa tulokset sekä ilmoitukset TE/KELA	Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa	Lähtee työtehtävälle tueksi mukaan		
Jobcenterin projektikoordinaattori				Auttaa työntekijää tarvittaessa			Mallintaa palkkatyötehtävän	
Tuotteen/palvelun tilaaja		Työtehtävän määrittäminen sekä määrä, esim. 2h 2vko. välein					Arvioi työtehtävän	Maksaa laskun
Väylä-kumppanimalli	Välittää työtilauksen yksikköön	Työtehtävän määrittäminen sekä määrä	Laatii sopimuksen			Hoitaa työnantaja-velvollisuudet	Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti

Malli on kuvattu yleispätevänä suhteessa palkkatyönä tehtäviin siivoustöihin.

	1	2	3	4	5	6	7
Asiakas	Asiakas on työtoiminnassa Töölössä			Työntekijän kanssa tulosteluvitys	Kirjoittaa sopimuksen		Saa palkan
Työvalmentaja	Otaa tilauksen	Selvittää asiakkaalta ja asiakkaan läheiseltä myyntihalua	Hinnoittelu	Asiakkaan kanssa tulosteluvitys sekä ilmoitukset TE/KELA	Tarvittaessa avustaa työelämään liittyvissä asioissa		
Jobcenterin projektikoordinaattori			Hinnoittelu	Auttaa työntekijää tarvittaessa	Mallintaa palkkatyötehtävän		
Yksikön johtaja			Hinnoittelu			Laskuttaa materiaalit	
Väylä	Haluaa ostaa tuotteita jälleen myyntiin		Hinnoittelu		Hoitaa työnantaja-velvollisuudet	Maksaa materiaalit kaupungille	Maksaa kertakorvauksen tuotteista

Malli on on kuvattu konkreettisen prosessin etenemisen mukaisesti.

Kädentaitoryhmän ohjaajien aiemmin tekemä mahdollistava pohjatyö	Asiakkaan taitojen kartoitus	Tuotteiden suunnittelu asiakkaan kanssa	Materiaali-hankinnat	Tuote-kehittely ja valmistus	Valmiiden tuotteiden esittely	Myytävien tuotteiden materiaali-kulujen laskeminen
--	------------------------------	---	----------------------	------------------------------	-------------------------------	--

Pilottimallinnus rooleista ja vaiheista

Käsityöt Töölön työtoimintayksikkö

Väylä haluaa ostaa Töölön yksiköstä käsityöitä, jotka asiakas on suunnitellut ja valmistanut. Käsityöt menevät sen jälkeen myyntiin Väylän verkkokauppaan. Käsityöiden teko on tapahtunut Töölön yksikön tiloissa Helsingin kaupungin materiaaleilla. Yksikön työvalmentaja on keskustellut myynnistä asiakkaan ja asiakkaan läheisten kanssa. Myynnille ei ole estettä. Työvalmentaja, Jobcenterin projektikoordinaattori, yksikön johtaja ja Väylän edustaja sopivat hinnoittelusta. Asiakas saa kertakorvauksen tuotteista ja tuotteiden menekkiä testataan verkkokaupassa kaksi kuukautta. Sen jälkeen tilannetta tarkastellaan ja mietitään sopivat jatkotoimenpiteet. Mikäli tuotteita on mennyt hyvin, voi Väylä tilata tuotteita lisää. Jos tuotteita ei mene, voimme kokeilla aluksi alentaa tuotteiden hintaa verkkokaupassa.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Asiakas	Asiakas on työtoiminnassa Töölössä		Työtaidot kuntoon opettelemalla	Kiinnostuu osa-aikaisesta palkkatyöstä		Työntekijän kanssa tuloseselvitys	Kirjoittaa sopimuksen	Tekee sopimuksen mukaisesti työtä	Saa palkan
Ensisijaisesti työvalmentaja, voi olla myös ohjaaja	Ottaa työtilauksen vastaan	Työtehtävän määrittäminen sekä määrä	Kartoittaa/valikoi osallistuvat asiakkaat	Varmistaa työtaidot, tarvittaessa opettaa	Täyttää Y 100-lomakkeen asiakkaan kanssa	Asiakkaan kanssa tuloseselvitys sekä ilmoitukset TE/KELA	Auttaa sopimuksen kanssa sekä tarvittaessa muissa työelämään liittyvissä asioissa	Lähtee työtehtävälle tueksi mukaan	Mahdollinen asiakkaan jatkopolutus
Jobcenterin projektikoordinaattori	Välittää työtilauksen yksikköön	Työtehtävän määrittäminen sekä määrä	Työtehtävän sopimusmuoto		Hoitaa työtehtävän Workpilotsiin	Auttaa työntekijää tarvittaessa		Mallintaa palkkatyötehtävän	Mahdollinen asiakkaan jatkopolutus
Tuotteen/palvelun tilaaja		Työtehtävän määrittäminen sekä määrä						Arvioi työtehtävän	Maksaa laskun
Väylä-kumppanimalli	Välittää työtilauksen yksikköön	Työtehtävän määrittäminen sekä määrä	Työtehtävän sopimusmuoto				Hoitaa työnantaja-velvollisuudet	Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti
Workpilots-sovelluspalvelu			Työtehtävän sopimusmuoto		Auttaa projektikoordinaattoria tarvittaessa sovelluksen kanssa		Hoitaa työnantaja-velvollisuudet	Laskuttaa tilaajaa	Maksaa palkan tehtyjen tuntien mukaisesti

Malli on koostettu pilotin oletetun etenemisen suhteen, kun työtilauksia saadaan.

Pilottimallinnus rooleista ja vaiheista

Ulkotyöt

Töölön työtoimintayksikkö

Oletettu tilaaja haluaa tilata Töölön työtoimintayksikön Puistomestareilta ulkotyötä. Ulkotyöhön siirtyminen tapahtuu joko kävellen tai julkisen liikenteen avulla. Työtehtäviä on harjoiteltu työtoiminnassa. Yksikön työntekijä on projektikoordinaattorin avustuksella ottanut yhteyttä tarvittaessa myös asiakkaan läheisiin ja keskustellut asiakkaan osallistumisesta palkkatyöhön. Y 100-sopimuslomakkeen käyttöön työntekijä on saanut opastuksen Kelan työntekijältä. Työnantajavelvollisuuksia voi hoitaa Väylä tai Workpilots. Tässä kuitenkin kuvattu molempien mahdolliset roolit samaan taulukkoon.

8. Vaikuttavia tekijöitä mallin pysyvyyden kannalta + SWOT-analyysi

Haasteita

Yleisiä haasteita pilotin etenemisen suhteen:

- Etuuksien ja palkkatulojen yhteensovittaminen
- Työtoiminnan tehtävien ja palkkatyön pitäminen erillisinä
- Yksiköiden työntekijöiden mahdollinen pelko siitä, että Jobcenter-mallin myötä työtaakkansa kasvaa
- Mitkä ovat resurssit työtoiminnassa vastata uudenlaisen toiminnan tuottamiseen
- Työtoiminnan sisäinen töiden uudelleen priorisointi/organisointi
- Asiakkaan pelko ja ahdistus palkkatyön suhteen
- Ryhmätyön soveltuvuus asiakkaille
- Kulttuurillista muutosta tarvitaan asian suhteen. Työn tilaajat eivät halua maksaa jos ovat jotain saaneet aiemmin ilmaiseksi/halvemmallalla. Muutos voi mahdollistaa työtehtävien muuttamisen pikku hiljaa palkkatyöksi.
- Täysin uutta mallia kehittäessä menee aikaa, sillä mahdollisia yhteistyöhenkilöitä on paljon ja juuri oikeaa henkilöä voi olla vaikea löytää isossa organisaatiossa. Isossa kaupungissa sisäisissä asioissa menee helposti aikaa, sillä linjaukset uusista toimintatavoista tehdään ylätasolla.

Konkreettisia haasteita pilotin etenemiseen on tuonut:

- Apotti on vienyt aikaa paljon yksiköissä
- Sovellushankinnan venyminen, sillä markkinointia ei ole uskallettu aloittaa laajamittaisesti
- Korona on vaikuttanut asiakkaiden määrään sekä myös kehitystyöhön

Yleisiä malliin vaikuttavia asioita

- Keskenäiset lainsäädännön uudistukset:
 - Vammaispalvelulaki: Nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki kumoutumassa. Uudessa laissa olisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Hallitus on esittänyt eduskunnalle vuonna 2018 lakimuutosta, jossa kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintaa ja työhönvalmennusta koskeva sääntelyn siirtyisi osaksi sosiaalihuollon työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistusta. Tämän kokonaisuutta koskevan lainsäädännön oli alun perin tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Vammaispalvelulainsäädäntöhanketta on jatkettu nykyisen hallituksen aikana tämän esityksen pohjalta, vaikka alkuperäinen aikataulu on muuttunut. Työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistuksesta ei ole vielä aikataulutietoa saatavilla.
 - Sosiaalihuoltolaki
- Työkanava Oy:n toiminnan käynnistyminen
- TE-palveluiden siirtyminen kunnille vuonna 2024

Esimerkkejä tällä hetkellä selvityksessä olevista asioita

- Työtoiminnan ja palkkatöiden ajallinen yhteensovittaminen, miten työviikon rakentuu?
- Kuka paikkaa palkkatyössä jos asiakas tulee kipeäksi?
- Millainen valmennusmalli toimii Jobcenter-mallissa parhaiten (työvalmennus vrt. työhönvalmennus)?
- Mitkä ovat resurssit työtoiminnassa vastata uudenlaisen toiminnan tuottamiseen ja onko työtoiminnan sisäinen töiden uudelleen priorisointi/organisointi mahdollista?
- Miten saadaan kuntouttavan työtoiminnan rakennetta muotoiltua paremmin myös Jobcenter-mallia palvelevaksi?
- Miten saadaan hankittua työn tilaajia? Miten ja missä saadaan markkinoida ja mainostaa, onko tähän rajoitteita? Onko hinta kilpailukykyinen?
- Voiko asiakas palkkatyön kanssa samana päivänä käydä lisäksi työtoiminnassa, mikäli hänellä olisi sopimuksen mukaan muutenkin työtoimintapäivä?
- Saako kuntouttavan työtoiminnan asiakas normaalisti työttömyyskorvausta niiltä päiviltä kun on merkinnyt Ilmoitus työttömyysajasta- lomakkeeseen olleensa saman päivän aikana työtoiminnassa ja palkkatyössä?
- Eläkkeen saajan asumistuen päälle saa tienata vuodessa 924€. Mikä on tarkastelujakso tässä, onko se kalenterivuosi vai aloitetaanko tarkastelu siitä hetkestä kun työt on aloitettu?
- Työnjohto sovellusmallin töissä?
- Millä kyydillä asiakas saa liikkua työtehtävälle?
- Jos työkeikka kestää 7h yhtenä päivänä, miten ruokailu mahdollistuu?
- Jos palkkatyön mahdollistamiseksi pitäisi kuljettaa paikasta A paikkaan B esimerkiksi pyykkiä, miten kuljetus hoidetaan?
- Miten jatkopolutus Jobcenterista saadaan onnistumaan parhaiten osana sosiaalihuollon työllistymistä edistävää palvelupolkua?

Esimerkkejä selvitetystä asioista

- Kaupungin työllisyysmäärärahoja ei voi käyttää Jobcenter-palkkatöiden maksamiseen kaupungin sisällä. Kaupungin hallintokunnat päättävät omista palveluiden ostoistaan omilla määrärahoillaan, joten keskustelua jatketaan toimialojen palveluhankinnoista vastaavien henkilöiden kanssa.
- Rikosrekisteriote on työtehtävistä riippumatta pakollinen mikäli työsuhde tai harjoittelu kestää varhaiskasvatusyksikössä yli 3 kuukautta.
- Selvitetty kuka VATTI:ssa ja Kutyssa tekee asiakkaan kanssa tuloksetyksen sekä kuka lähtee palkkatyökeikalle mukaan. Tämä asia vaatii jatkotyöstä mikäli mallista halutaan pysyvä.
- Päivinä joina asiakas saa palkkatuloa, hän ei ole oikeutettu työosuusrahaan/kulukorvaukseen.
- Kuntouttavassa työtoiminnassa työtoimintapäivää voi tarvittaessa vaihtaa, jotta palkkatyö mahdollistuu.
- Palkkatulojen suhdetta etuuksiin sekä eri etuuksien määriä.
- Kuntouttavan työtoiminnan esite sekä kahden ryhmän mainokset käytetty tarkastettavana Helsingin kaupungin sekä Työkykyohjelman viestinnässä.

Kaksi esimerkkiä asioiden selvittämisen ajallisesta haasteesta isossa kaupungissa ja organisaatiossa:

Tarvitsin apua kiinteän tuntipalkan määrittämiseen. Asia kiersi henkilöstön saatavuuden yksikön päällikön soten työnantajapolitiikan päällikölle ja sieltä sote-puolen henkilöstöasiantuntijoille, josta matka jatkui taloushallintopalvelun HR-asiantuntijalle, joka ohjasi olemaan yhteydessä asiassa työnantajapolitiikan tiimiin. Työnantajapolitiikan tiimistä löytyi apu asiaan.

Sovellushankinnan valmistelu on aloitettu keväällä 2021 ja sen eteen on tehty aktiivisesti koko ajan työtä. Koska kyse on pienhankinnasta, on sovelluksen hankintaan ollut haastavaa saada kaupungilta tukea. Sovellushankinnan dokumentit koostamiseen on osallistunut hankkeen projektikoordinaattorit, johtava työvalmentaja, vammaisten työ- ja päivätoiminnan johtaja, Workpilotsin toimitusjohtaja, Helsingin kaupungin hankinta-asiantuntija, ICT-asiantuntija, tietoturvapäällikkö sekä kaksi lakimiestä. Dokumentit saatiin eteenpäin hankintapäätöksen tekijälle 13.12.2021.

Mallin kehittämisen ohessa edistettäviä asioita liittyen hankkeen asiakasryhmään

Tarvitsemme eläkkeen saajan asumistukeen suojaosan

Helsingissä pyritään edistämään muutosta, jossa eläkkeensaajan asumistukeen saataisi suojaosa. Eläkkeen saajan asumistuki on haastava etuus palkkatyön kannalta, sillä se rajoittaa vahvasti palkkatulojen määrää. Eläkkeen saajan asumistuen lisäksi saa tienata 924€ vuodessa ja jos se jaettaisiin kuukausitasolle vuoden tarkastelujaksosta huolimatta, määrä olisi 77€. Mietin olisiko Kelan puolelta mahdollista saada myös palaute/kokemuksia tämän etuuden haasteen suhteesta palkkatyöhön? Kerätyt kokemukset laitetaan nimetylle kansanedustajalle, joka on luvannut puolestaan edistää asiaa omalla tahollaan.

Vates-säätiö ja Mielenterveyden keskusliitto ovat tehneet sosiaaliturvakomiteaan aloitteen asiasta ja saaneet sen käsittelyyn myös Työ- ja elinkeinoministeriön ministeriöryhmän alatyöryhmään. Näissä tahoissa asia etenee omalla painollaan. Lisäksi Vates ja MTKL ovat tehneet suoraan kannanoton sosiaaliturvakomiteaan vuonna 2020.

Asian edistämisen suhteen Eskot Ry on alkanut kerätä kokemuksia siitä miten eläkkeen saajan asumistuen ja palkkatyön yhdistämisen haasteet näyttäytyvät kentällä. Hankkeen projektikoordinaattori on alkanut kerätä omilta yhteistyötahoiltaan myös kokemuksia. Kokemuksia on saatu jo tuetun työllistymisen palvelusta jo vammaisten työ- ja päivätoimintayksiköstä. Kokemuksia on tarkoitus kerätä myös Työkykyohjelman hankkeilta.

Nämä kokemukset on tarkoitus antaa kootusti Eskot Ryn kanssa yhteistyötä tekeväille kansanedustajalle. Hän on omalta osaltaan luvannut edistää asiaa mahdollisuuksiensa mukaan.

Päällekkäinen työn- antajien/tilaajien kontaktointi

Mallin kehittämisen ohessa on myös aloitettu työnantajayhteistyön kehittäminen eri tahojen kanssa. Monella taholla on omat rekisterit eri työnantajista joiden kanssa tehdään yhteistyötä. Useat tahot ottavat yhteyttä samoihin työnantajiin ja päällekkäistä työtä tulee paljon. Tarkoituksena on koostaa aluksi kuntouttavan työtoiminnan yksiköiden välille yhteinen rekisteri. Myös ainakin tuetun työllistymisen palvelulla on oma rekisterinsä, joten yhdistämismahdollisuuksia on myös jatkoa ajatellen.

Jobcenter-mallin analyysi

S

W

O

T

- Laaja asiakaskunta työtoiminnassa
- Kattavat mahdollisuudet harjoitella eri työtehtäviä ennen palkkatyötä
- Helsingissä paljon tekemätöntä työtä
- Työntekijöillä pääosin hyvä muutoshalukkuus
- Mallin suunnittelussa huomioitu laajasti monet eri näkökulmat
- Pohjatyö tehty: hankkeen aikana monia asioita edistetty ja selvitetty valmiiksi

VAHVUUDET

- Resurssit työtoiminnassa vastata uudenlaisen toiminnan tuottamiseen
- Työtoiminnan sisäinen töiden uudelleen priorisointi/organisointi
- Etuuksien ja palkkatulojen yhteensovittamisen haasteet
- Palkkatyön ja työtoiminnan ajallinen yhteensovittaminen
- Kuka ottaa/ottaako kukaan koppia mallista hankkeen jälkeen?

HEIKKOUEDET

- Mahdollistaa asiakkaiden etenemisen avoimille työmarkkinoille
- Mahdollistaa matalalla kynnyksellä palkkatyön kokeilemisen ja sitä kautta mahdollisesti uskalluksen jatkotyöllistymiseen
- Mahdollisuudet mallin laajentamiseen ovat hyvät, asiakkaita sekä työtä on paljon

MAHDOLLISUUDET

- Työkanava Oy, osin sama asiakasryhmä
- Kuka ottaa vastuuta Jobcenteristä hankkeen jälkeen?
- Mihin Jobcenter sijoittuu palvelujärjestelmässä?
- Miten tulevat lakimuutokset vaikuttavat malliin?
- Asiakas haluaa jäädä Jobcenteriin eikä jatkopoluttua
- Mihin hankkeen aikana riittää aika näin isossa kaupungissa?

UHAT

Jobcenter-mallin analyysi

Ainakin tässä vaiheessa hanketta Vammaistyön organisaatio vaikuttaa huomattavasti valmiimmalta Jobcenter-mallin kaltaiselle työlle. Vammaisten työ- ja päivä-toimintayksiköissä on jo pitkään toteutettu vastaavia työtehtäviä ilman palkkaa osana työtoimintaa. Aiemmat kokemukset ovat muotoilleet yksiköiden rakenteita sekä työntekijöiden toimenkuvia mahdollistamaan työtehtävien tekemistä. Lisäksi työntekijämäärä on suurempi suhteessa asiakasmäärään kuin kuntouttavassa työtoiminnassa. Kuntouttavassa työtoiminnassa ei ole tehty vastaavaa, joten mallin kehittäminen ja rakenteiden luominen vie oletetusti enemmän aikaa. Vahvuutena kuntouttavan työtoiminnan puolella on yksiköiden pääosin positiivinen ja odottava asenne mallia kohtaan. Työntekijät haluavat edistää mallin kehittämistä ja se nähdään uudenaikaisena mahdollisuutena asiakkaiden työllistymisessä.

Lähteet

- Asiakastieto. n.d. Väylä ry. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://www.asiakastieto.fi/yritykset/fi/vayla-ry/27740826/yleiskuva>
- Asiakastieto. n.d. Work Pilots Oy. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://www.asiakastieto.fi/yritykset/fi/work-pilots-oy/27187768/yleiskuva>
- Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi sekä laeiksi sosiaalihuoltolain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 13§:n muuttamisesta 159/2018 vp. Pdf-dokumentti. Viitattu 15.12.2021. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_159+2018.pdf
- Ilmarinen. 2021. YEL-tunnusluvut 2016-2022. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://www.ilmarinen.fi/yrittaja/yel-vakuutus/yel-maksut-ja-laskuasiat/arkisto/>
- Kela. 2021. Työttömät - Soviteltu työttömyysetuus. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://www.kela.fi/soviteltu-tyottomyysetuus>
- Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat. n.d. Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus 2020-2021 1.4.2020-28.2.2022. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://www.kt.fi/sopimukset/kvtes/2020-2021>
- Kysy Kelasta. 2021. Asumistuki eläkkeellä ollessa – Satunnaiset kk tulot ja asumistuki. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://kysykelasta.kela.fi/viewtopic.php?t=87737>
- Pam. n.d. Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus 1.12.2020-28.2.2022. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2021. <https://www.lukusali.fi/pam/index.html#/reader/6beefb3a-27e7-11eb-80ce-00155d64030a>
- Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. 2021. Työeläkevakuutusmaksut vuodelle 2022 vahvistettu. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://stm.fi/-/tyoelakevakuutusmaksut-vuodelle-2022-vahvistettu>
- Stenman, M. 2021. Kehitysvammaisten työllistämiseen liittyviä myyttejä. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://vaylary.fi/page/25/myyteista-muutokseen>
- Teollisuusliitto. n.d. Tekstiili- ja muotialan työehtosopimus 18.2.2020-31.12.2021. Pdf-dokumentti. Viitattu 8.12.2021. <https://www.teollisuusliitto.fi/wp-content/uploads/2020/08/Tekstiili-ja-muotialan-tyoehtosopimus-2020-2021.pdf>
- Työ- ja elinkeinoministeriö & Sanastokeskus. 2020. Sosiaali-, terveys- sekä työ- ja elinkeinoalojen yhteisten palvelujen sanasto. Pdf-dokumentti. Viitattu 16.12.2021. http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Sotete-sanasto_2020-1.pdf
- Väylä Ry – Tietoa meistä. n.d. Väylä Ry. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://vaylary.fi/page/4/tietoa-meista>
- Väylä Ry – Vastuullinen työvoima. n.d. Väylä Ry. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://vaylary.fi/page/22/vastuullinen-tyovoima>
- WorkPilots Tuki – Mikä on Workpilots?- n.d. WorkPilots Oy. Verkkosivu. Viitattu 8.12.2021. <https://workpilots.zendesk.com/hc/fi>

Kiitos!

Helsinki

Krista Karppinen
17.12.2021

 Työkykyohjelma